

## MARIBORSKI

## VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455  
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik  
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase  
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

„JUTRA“

## Rezultati konference male antante

NAČETEV IN REŠITEV VAŽNIH AKTUALNIH VPRAŠANJ.

Komunike, ki je bil izdan po zaključku sinajske konference male antante, pove dosti manj konkretnega kakor dosedanja in kakor smo pričakovali spričo tolikih važnih problemov, ki interesirajo malo antanto in njene narode. Iz tega pa ne smemo sklepati, da ministri o teh zadevah niso razpravljali in si zgradili trdna stališča. Skopost komunike izvirajo le iz dejstva, da glavni problemi še niso izkristalizirani, da je vse še v vretju. Javne izjave se pa morejo dati le o stvareh, ki so v diplomatskem smislu »že zrele«. Vendar nam pove komunike, da se je na konferenci govorilo o položaju, ki je nastal po neuspehu londonske svetovne gospodarske in valutne konference, po podpisu takozvanega vzhodnega mirovnega pakta z Rusijo, o raznih drugih konvencijah, o vprašanju razorožitve, podonavskem problemu, poglobitvi stikov s Poljsko, Turčijo in Bolgarijo ter zlasti še o interesnih zadevah male zveze, o gospodarskem sodelovanju, poštno-brzojavni uniji itd.

Glede razorožitve je konferenca sklenila, da bodo države male antante podpirale v Ženevi francosko stališče, kar pomeni, da se bodo borile za ohranitev prepovedi oboroževanja premaganih držav ter za garancije in kontrolo. Načelno so odobrile zasebni predporazum med Francijo, Anglijo in Italijo, ki pa še ne pomeni nobene rešitve. Vse namreč kaže, da se bo ta »zasebni predporazum« razbil še pred pričetkom zasedanja razorožitvene konference. V tem oziru se torej stališče male antante prav nič ne menja. Glede vprašanja rešitve podonavskega vprašanja so ministri sklenili vztrajati pri stari politiki. Mala antanta je za ustvaritev sporazuma za sodelovanje vseh podonavskih držav, toda brez vmešavanja velesil (Nemčije in Italije) ter brez vsakih političnih primesi, zlasti pa kakršnihkoli revizionističnih aspiracij. Mala antanta odklanja a limitne vsake diskusije o vprašanju revizije in se ne pogaja z nikomur, dokler ne izjavi, da opušča revizionizem. Spričo tega stališča držav male antante postaja nesmiselno vse prizadevanje Rima, Budimpešte, Dunaja in Berlina za ureditev Podonavja po željah teh štirih držav. Iz istega vzroka so ministri tudi odločno zanimali vesti zapadnega tiska, da bo dr. Beneš odšel v kratkem v Rim kot oficijelni odposlanec male zveze. V demantiju so ministri izjavili, da predstavniki male antante nimajo potrebe po pogajanjih z uradnimi italijanskimi krogi vse dotlej, dokler Rim ne bo pokazal večjega razumevanja za stališče male antante v pogledu revizije mirovnih pogodb. Te besede niso samo ostre, marveč tudi samozavestne. Rim je dobil iz Sinaje tak odgovor, kakr-

šnega je zaslužil!

Glede Poljske govori deloma že komunike o potrebi tesnejšega sodelovanja z njo, še več pa povejo zasebne informacije. Da se temeljito prediskutirajo vsa medsebojna vprašanja, bo odpotoval Titulescu po prihodu iz Ženeve v Varšavo, kjer bo obiskal polkovnika Becka in druge vodilne poljske državnike. Njegovo potovanje bo oficijelno in kolektivno, to se pravi, da bo zastopal celo malo zvezo. V istem svojstvu in v isti namen bo odpotoval tudi v Sofijo in Ankarro. Treba je izvedeti, kaj misli Bolgarija glede na možnosti preorientacije v svoji zunanji politiki, s Turčijo pa se je treba pogovoriti o raznih balkanskih in črnobelomorskih zadevah, ki interesirajo zlasti Romunijo in Jugoslavijo. Nobene besede pa ni ne v komunikeju ne v zasebnih izjavah glede Rusije. Vse, kar se nanaša nanjo, je le goło omenjanje zadovoljstva nad sklenjeno pogodbo. O priznanju de iure, o katerem se je še za časa praške konference toliko govorilo, ni nobenega glasu. Očividno se je ta zadeva dala zaenkrat še ad acta.

Kar se tiče notranje ureditve sodelovanja med članicami male zveze, govore poročila konkretno samo o poštno-brzojavni uniji, ki bo sklenjena še letos. Za realiziranje tega sklepa se bo ustanovil poseben odbor strokovnjakov, ki bodo izdelali načrt za unifikacijo vseh poštinih, brzojavnih in telefonskih manipulacij. Vprašanje gospodarske zveze še ni bilo definitivno rešeno, marveč se bo pretresalo na posebni konferenci, na sestanku članov gospodarskega sveta držav male antante. V ta svet bo imenovala vsaka država pet članov. Sestanek bo v drugi polovici meseca oktobra, najbrže v Beogradu. Dosedanji načrt predvideva ustanovitev neke vrste gospodarske zveze med Jugoslavijo, Romunijo in Češkoslovaško. Ta zveza pa ne bo v ničemer izključevala sedanjih gospodarskih odnosov posameznih držav z drugimi državami izven male zveze. Ta zveza bo nadalje tudi izključno samo gospodarska, kar pomeni, da se politična vprašanja vanjo ne bodo vmešavala. Vendar je že sedaj znano, da obstojajo v tem oziru velike težkoče, ki izvirajo iz različnosti ali pa enakosti strukture držav male antante. Iskanje za vse zadovoljive oblike bo zahtevalo veliko napora, studija in kompromisov.

Sinajska konferenca male antante je torej obrodila veliko pozitivnih uspehov, ki so vsaj deloma razčistili tudi nekatera vprašanja, ki so nas zadnje čase vznemirjala in smo si zato upravičeno želeli, da bi nam naši zunanji ministri povedali, kako mislijo o njih.

takoj podal v Moskvo. Njegovemu potovanju v Moskvo pripisujejo tukajšnji politični krogi veliko politično in gospodarsko važnost.

## ZBLIŽEVANJE Z BOLGARIJO.

SOFIJA, 29. septembra. »Utro« konstatira v nekem svojem članku, da so se vezi med Jugoslavijo in Bolgarijo v zadnjem času precej utrdile.

## PREPREČEN PREVPAT V AFGANISTANU.

PEŠEVAR, 29. septembra. Kakor javljajo iz Kabule, so tam prišli na sled veliki zaroti proti sedanjemu šahu Nadirju. Na čelu zarotnikov je petorica bivših ministrov, ki so bili vsi aretirani, pa so pobegnili iz zapora in organizirali novo zaroto. Sedaj so po novi aretaciji vseh pet usmrtili.

## Potovanje in sestanki kralja in kraljice

RALJ ALEKSANDER IN KRALJICAV VARNI STA SE DANES SEŠLA K MARIJI Z BOLGARSKIM KRALJEM BORISOM IN KRALJICO IVANO. SESTANEK S KEMALOM PAŠO V CARIGRADU. POT NA KRF.

BUKAREŠTA, 29. sept. Jugoslovanski kralj Aleksander in kraljica Marija, ki sta obiskala na gradu »Balticu«, ob Črnem morju, kraljico mater Marijo, sta se včeraj vkrcala na jugoslovansko križarko »Dubrovnik« ter se odpeljala v Varno, kjer sta se sestala z bolgarskim kraljem Borisom in kraljico Ivano. Temu sestanku, ki je v kratkem razdobju že drugi, pripisujejo povsod tudi veliko politično važnost. Vse izgleda, da sta vladarja sama prevzela iniciativo za zblizanje Jugoslavije in Bolgarije. Iz Varne odpotuje jugoslovanski kraljevski par na križarki v Carigrad, kjer ju pričakuje turški predsednik Kemal paša. Tudi na tem sestanku se bodo sprožila razna

važna vprašanja. Nato bo kraljevska dvojica nadaljevala potovanje po Egejskem morju v Jadransko, kjer se bo ustavila na otoku Krfu, da položi venec na grobove padlih in pomrlih jugoslovanskih vojakov iz svetovne vojne. Na Krfu se bo kraljevski par sešel z nekaterimi grškimi državniki, ki odpotujejo nalašč v ta namen tja, da pozdravijo vladarja in vladarico Jugoslavije.

SOFIJA, 29. sept. Kralj Boris in kraljica Ivana sta odpotovala v Varno, da se sestaneja z jugoslovanskim kraljem Aleksandrom in kraljico Marijo. Tukajšnji listi zatrjujejo, da bo dobila Bolgarija vabilo, naj pristopi k mali antanti.

## Naša pogajanja z Italijo v Ženevi

NAŠO DRŽAVO INTERESIRAJO BOLJ POGAJANJA IZVEN D. N. SESTANEK SUVICHA Z MINISTRI MALE ANTANTE RADI PODONAVJA.

ŽENEVA, 29. septembra. Na sedanjem zasedanju Društva narodov nima naša država nobenih posebnih vprašanj, ki bi jo interesirala. Odkar je prišla zadeva Celjskega doma z dnevnega reda po izjavi, da se bo naša vlada direktno sporazumela z interesenti, se interes naše države omejuje le na velika mednarodna vprašanja, ki se rešujejo v Ženevi izven Društva narodov v diplomatskih pogajanjih v zvezi z dnevnim redom junjskega zasedanja. To so vprašanja Avstrije in organizacije Podonavja in vprašanje razorožitve. Največjo aktivnost v enem in drugem pa kaže Italija. V zvezi s tem naglašajo nekateri že delj časa, da bo odpotoval zastopnik male antante,

najbrže bo to dr. Beneš, v Rim, na konferenci male antante v Sinaji pa to ni bilo sklenjeno. Pogajanja za zblizanje v vprašanju Podonavja se bodo pričela v Ženevi, kamor je Mussolini poslal svojega državnega podtajnika Suvicha, ki ni delegat v Društvu narodov, in se bo danes sestel v Ženevi z ministri, ki prihajajo pravkar iz Sinaje, v nedeljo jutraj pa se bo sestel z ministrom Jevtičem, ki bo došel iz Beograda. Kar se pa tiče razorožitve je mala antanta na svojem zasedanju precizirala svoje stališče, ki je identično s francoskim. Naš zunanji minister Jevtič bo ostal najbrže le teden dni v Ženevi.

## Cudna uloga Italije pri razoroževanju

NEMCIJA JE NEPOPUSTLJIVA, ITALIJA JO PA V RESNICI PODPIRA, NAMESTO DA BI POSREDOVALA ZA ZAVEZNIKE.

PARIZ, 29. septembra. Po včerajšnjem razgovoru med Paulom-Boncourjem in nemškim zunanjim ministrom baronom Neurathom izjavljajo v krogih vlade, da vstraja Nemčija slej ko prej na smernicah enakopravnosti pri oboroževanju, ki jih je že svoječono Neurath napovedal v Berlinu. V Franciji so dobili vtis, da Nemčija pod nobenim pogojem ne bo opustila zagotovil izjave o načelih enakopravnosti, ki ji je bila dana v Lozanu. Na drugi strani so pa v Franciji silno nezadovoljni z delom italijanske razorožitvene delegacije, ker se je ugotovilo, da Italijani nočejo po isti poti s Francijo, Anglijo in Ameriko. Pri prizadevanjih pridobiti Nemčijo za dosedanje formulo sporazuma, sta šla baron Alois in Su-

vich preko cilja. Italijani gredo vedno dalje in zahtevajo za Nemčijo celo koncesije v tem smislu, da bi se Nemčiji dovolilo zvišati sedanje stanje vojske in nabaviti novo orožje. V uradnih krogih pričakujejo zato z velikim zanimanjem rezultat današnjega sestanka Suvicha in Aloisija z nemškim zunanjim ministrom Neurathom. Kakor se zatrjuje, se bo zahtevala od Hitlerja jasna izjava, kaj sprejema in kaj odklanja v načrtu razorožitvene konvencije, kakor je sedaj sestavljen. Verjetno je, da Neurath danes še ne bo definitivno odgovoril, ker bo jutri odletel v Berlin po nove instrukcije k Hitlerju. Nadaljnji potek ženevskih posvetovanj zavisl zato od razgovora med Neurathom in Hitlerjem.

## Italijani zanikajo sporazum

BERLIN, 29. septembra. Po vesteh iz Ženeve je italijanska delegacija najodločnejše demantirala vse vesti, o dosegi sporazuma o fronti Anglije, Francije in Italije v pogledu razorožitve. O tem se sploh ne da govoriti, ker je med Anglijo in Francijo na eni ter Francijo in Italijo na drugi strani cela vrsta nesoglasij v glavnih problemih razorožitve, a specialno v vprašanjih, ki se tičejo sankcij, ki jih zahteva Francija. Prav tako je tudi Francija odločno proti temu, da bi se Nemčiji

dovolilo četudi minimalno oboroževanje preko klavzul mirovnih pogodb.

## SEJA FRANCOSKE VLADE.

PARIZ, 29. septembra. Danes bo imela francoska vlada pod predsedstvom predsednika Lebruna izredno sejo, na kateri bo Daladier poročal o zunanjem položaju. Da'adier se je predvčerajšnjim in včeraj delj časa telefonično razgovarjal s Paulom Boncourjem. Glavna točka razprave je vprašanje sankcij, o katerih bosta v nedeljo razpravljala Daladier in Macdonald.

## Heimwehr za Dollfussa

DUNAJ, 29. sept. Vodja Heimwehra, knez Starhemberg, je izjavil, da bo celotna Heimwehr brez razlike struj z vsemi svojimi formacijami prestopila v novo organizacijo »Vaterländische Front«, ki ji načeluje kancelar dr. Dollfuss zaradi tega, ker so z rekonstrukcijo vlade izpolnjene vse zahteve Heimwehra. Istočasno se razpušča Heimatblock. Razlika med Heimatblockom in Heimwehrom je namreč ta, da je Heimwehr milična organizacija, dočim je bil Heimatblock blok narodnih zastopnikov.

## BECK ODPOTUJE V MOSKVO.

KRAKOVO, 29. septembra. »Kurier Godzieni« poroča, da se bo minister zunanjih zadev Beck po povratu iz Ženeve

# Dnevne vesti

**Zazidava najlepši ulic.** Sodna ulica je sedaj dotlakovana in urejena, kmalu bo pa tudi Aleksandrova cesta. Sodna ulica je sedaj nedvomno ena najlepših v Mariboru, kvarijo pa jo hiše ob dotiku z Aleksandrovo cesto in nezazidane parcele. Zaradi tega bi bilo treba nekaj ukreniti, da bi se nove zgradbe, ki se bodo v bodoče gradile, postavile v prvi vrsti v Sodni ulici in na Aleksandrovi cesti, kjer naj bi zamenjale nizke bajte, ki kvarijo ves izgled naše glavne avenije. Zlasti bi se rentirala v Sodni ulici zidava hiša, ki bi imela ne predrage odvetniške lokale. Taka stavba bi n. pr. na oglu Sodne in Marijine ulice prav dobro uspevala. Svoječasno jo je lastnik vrta tudi nameraval postaviti, sedaj je pa vse utihnilo. Prav tako bi bilo dobro, če bi g. Spatzek postavil namesto sedanje restavracije novo moderno stavbo. Na vsak način pa naj bi čimprej izginila nizka, sedaj napol zasuta bajta na ustju Cvetlične ulice. Uredimo vsaj ta najlepši del Maribora!

**Gradnja zaslihih stanovanj naglo napreduje.** Betonska dela za zaslihih stanovanj v Metelkovi ulici so že končana. Doslej je bilo pri betonskih delih, ki sta jih izvršili stavbeni trdniki Nassimbeni in Kiffman, zaposlenih okrog 20 delavcev. Če bo ugodno vreme, bodo zidarska dela v treh tednih dogotovljena in bodo zaslihih stanovanjske hiše že do 1. novembra pod streho.

**Preureditev gledališke čakalnice.** Že dolgo sem se vleče vprašanje adaptacije pritličnih prostorov kazinskega poslopja na Slomškovem trgu. Na nešteti občinjskih sejah so že razpravljali o najrazličnejših projektih, kako bi se dalo to vprašanje čim enostavneje, vendar pa praktično rešiti. Gledališka čakalnica je bila našemu gledališču nujno potrebna. Sedaj so pričeli s preureditvijo spodnjih prostorov. Stopnišče, ki vodi v I. nadstropje k kazinski dvorani ter dohodi v prostor za kadičice in k straniščem bodo ločeni od čakalnice s stekleno steno. Na ta način bo prostor pred vhodom v lože in v dijaški parter brez prepiha ter se bo dal pozimi kuriti. Za kadičice pa bo urejen poseben prostor v čakalnici pred dvorano Ljudske univerze.

**Promenadni koncert.** Mariborsko opeševalno društvo priredi v nedeljo od 11. do 12. ure promenadni koncert, na katerem bo igrala vojaška godba pod taktirko kapelnika g. Svobode.

**Ustje Cvetlične ulice zvišano.** Pri tlakovanju Aleksandrove ceste so sedaj zvišali ustje Cvetlične ulice, da je izginila dosedanja vdrtina med Hoffmanovo hišo in hišo »Feniksa«. Obenem so bile odstranjene na Aleksandrovi ulici mlade lipe, ki so bile tam zasajene pred leti.

**Predavanje Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru,** napovedano za nedeljo, 1. oktobra ob deseti uri v dvorani Ljudske univerze, odpade radi izleta nacionalnih društev h Kapeli na Kobansko in radi zadržanosti mnogih društvenih članov. — Člani DJA se naj po možnosti udeležijo izleta na Kobansko; odhod iz Maribora v nedeljo ob 5.32 do postaje Brezno - Ribnica, odkoder je 2 uri hoda. Povratek z večernim vlakom. — Predsednik DJA.

**Poučno predavanje za slikarje in mizarje.** V soboto 30. t. m. bo predaval v Mariboru znameniti strokovnjak slikarske in plesarske stroke g. prof. Eudenbruch iz Thüringena. Predavanja naj se udeležijo vsi slikarji, pleskarji in mizarji. Profesor Eudenbruch odpotuje po dovršenem učnem tečaju v svojo domovino in se bo na željo in vabilo Obrtnopospeševalnega zavoda za TOI radi predavanja ustavil v Mariboru. Predavanje bo v prostorih Okrožnega urada ob 20. uri. Na željo zainteresiranih se lahko na predavanja priključijo večdnevni strokovni tečaj, če bo za to dovolj zainteresiranih. Vstop k predavanju je brezplačen.

**Službo dobi takoj izurjena šivilja za šivanje odelj.** Vse informacije daje tukajšnja Borza dela na Rotovškem trgu.

**Izlet v Gradec.** Tujsko-prometna zveza priredi v nedeljo na splošno željo še en izlet v Gradec. Odhod bo ob 8. uri izpred hotela »Orla«, vrnil se bomo ob 23. uri. V nedeljo bo zaključen graški velesejem. Prijave sprejema Tujsko-prometna zveza v Mariboru najkasneje do 30. tm.

**Privatnim nameščencem v pojasnilo.** Te dni so nameščenci prejeli glasilo »Privatni nameščenec«, ki ga tiska Ljudska tiskarna v Mariboru in ga izdaja bivši socialno-demokratski poslanec Josip Petljan, uradnik OUZD, in je strokovno glasilo »Saveza privatnih nameščenikov Jugoslavije«, podružnice v Mariboru. Ker si nekateri nameščenci niso popolnoma na jasnem, jim sporočamo, da sta mariborski strokovni organizaciji »Društvo zasebnih in avtonomnih nameščenikov« in »Društvo odvetniških in notarskih uradnikov« včlanjeni v »Zvezo društev privatnih nameščenikov v Ljubljani«, v kateri je v naši banovini organiziranih 18 samostojnih društev privatnih nameščenikov z vsemi podobori in plačilnicami. To je bilo potrebno ugotoviti, ker mnogi nameščenci ne razlikujejo dovelj jasno obeh zvez, od katerih je ena marksistična in internacionalna, druga pa nacionalno-socialna. Strokovno glasilo »Zveze društev privatnih nameščenikov v Ljubljani« je »Organizator«, ki ga bodo prejeli te dni vsi mariborski nameščenci. Za volitve v Delavsko zbornico sta postavili enotno kandidatno listo Zveza društev privatnih nameščenikov v Ljubljani in podzveza bančnih nameščenikov v naši banovini. Skupnim nastopom obeh organizacij je torej podana garancija, da bo vključ v veliki razdvojenosti privatnih nameščenikov, ki so vložili še tri druge kandidatne liste za volitve v Delavsko zbornico, dala ta najmočnejša nameščenska fronta na vsej črti največjo oporo za doseg pravic privatnih nameščenikov, ter združila s svojimi izvoljenimi delegati enotno nameščensko fronto v borbi za doseg samostojne nameščenske zbornice s samostojnim upravnim in finančnim aparatom. Privatni nameščenci, zavedajte se, da plačujete tretjino vseh letnih prispevkov v Delavsko zbornico in da doslej niste imeli pri zbornici one zaslombe, ki jo kot tako močna sila po vsej pravici zaslužite. Zato vsi do zadnjega v boj za doseg samostojne nameščenske zbornice, ki jo odločno odklanjajo internacionalne in marksistične organizacije. Privatni nameščenci in nameščenske bomo volili na dan volitev 22. oktobra vsi modro za zmago svojih nacionalnih idej in bomo vsi raztrgali bele in rdeče glasovnice!

**Borci za Delavsko zbornico, ne nasedajte lažem.** Marksisti širijo v zadnjem času vesti, da so nacionalni krogi zahtevali preložitve volitev v Delavsko zbornico. Imamo s prav merodajnega mesta vest, da se je to zgodilo na zahtevo marksističnih voditeljev. Ko bo prišel čas, bomo priobčili točno ime onega, ki je povzročil preložitve volitev. Nacionalnim organizacijam, ki gredo na enotni fronti v boj za Delavsko zbornico, ni bilo treba prelagati volitev in je bila Narodna strokovna zveza prva, ki je protestirala proti preložitvi. Zato naj delavci in nameščenci ne nasedajo lažem, ki jih trosijo anacionalni marksisti in naj 21. in 22. oktobra na dan volitev oddajo svoje glasove listi nacionalnega delavstva in nameščentstva! Glasovnice nacionalnega delavstva so modre. V volilno kuverto naj volilci denejo cele modre glasovnice, ostali dve, belo, klerikalno in rdečo, marksistično, naj pretrgajo in denejo tudi v kuverto.

**Drevenje kolesarjev po ovinkih.** Maribor je mesto kolesarjev, skoraj vsak drugi Mariborčan ima kolo, zato je tudi toliko tatvin koles in kolesarskih nezgod. Cestno policijski red predpisuje tudi promet po ulicah, cestah in trgih, a kolesarji, zlasti mladi, se kaj malo zmenijo zani. Posebno pa dreve brezobzirno po ovinkih. Nenadoma, ko greš preko ulice, ti pridre iz ozadja kolesar in če si zelo uren, se mu ogneš, če ne se pa zaleti vate. Seveda se nikomur ne zdi niti potrebno, da bi prej pozvonil ali da bi zmanjšal brzino. V nekaterih ozkih ulicah, kakor so Stolina, Jurčičeva, Vetrinjska, Ulica ob Jarku itd., je ta kolesarska brezobzirnost najnevarnejša. Potrebno bi bilo zato, da bi se kolesarji primerno opozorili, da morajo preden zavijejo okoli oglav pozvoniti in zmanjšati brzino.

**Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravnega »Franz Josefove« grenčice,** če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja.

pljuvati na napise in lepake po ulicah. Sinoči so zopet opljuvali lepak Narodnega gledališča. Če je tako početje kultura, naj presodi javnost sama. Zaenkrat sano to.

**Izlet po slovenskih gorah.** Tujsko-prometna zveza v Mariboru priredi v nedeljo 1. oktobra in v nedeljo 8. oktobra z avtobusom lenarške avtobusne prometne družbe izlet po Slovenskih gorah, ki so prav sedaj ko zori tam grozdje, najlepše in najvabljivejše. Avtobus odhaja iz Maribora izpred hotela »Orla« v nedeljo zjutraj ob 7. in bo vozil mimo Sv. Jakoba, Sv. Jurija in Slov. goric na Marijo Snežno, od tam v Gornji Cmurek. Iz Cmureka bo vozil po Apaški kotlini mimo Gornje Radgone in Slatine Radenci na Kaplo, kjer bodo izletniki obedovali. Povratek pa bo mimo Sv. Antona preko Sv. Trojice in Sv. Lenarta v Slov. gor. v Maribor. Vožnja z obedom je preračunana za osebo na 70 Din. Prijave sprejema »Putnik« na Aleksandrovi cesti.

**Izjava.** Z ozirom na članek pod naslovom »Potom nasilstev bi radi zmagali«, ki je izšel v »Privatnem nameščencu« v Mariboru z dne 25. t. m. in v katerem se naglašja, da sem izstopil iz »Saveza privatnih nameščenikov Jugoslavije« edinole zaradi pritiska in bojazni za eksistenco, izjavljam, da so me vodili pri samovoljnem izstopu iz te organizacije le nacionalni vidiki in nimam odslej z organizacijo SPNJ nobenih vezi. Vstopil sem v strokovne vrste nameščenikov tja, kjer mi je kot nacionalistu mesto. Prav tako nimam z gori navedenim člankom nobenih stikov. Ivan Vrisk, l. r., poslovodja tvrdke Pinter & Lenard.

**Tombola preložena!** Zvezna strelska družina Hotinja vas sporoča vsem, ki so že kupili tombolske karte, da je tombola, prvotno določena za 1. oktober, zaradi tehničnih zaprek preložena na poznejši čas. Tombolske karte naj si vsi shranijo, ker bodo tokrat veljavne. Kdaj bo tombola, bomo pravočasno obvestili javnost.

**Vsem splavarjem!** Elektrarna Fala vliju dno obvešča vse zainteresirane splavarje, da je zadnja visoka voda močno zahtevala falsko splavnico, tako da je splavarjenje nemogoče. Zasilno bo splavnica očiščena do 7. oktobra t. l., do tedaj pa se splavarjenje skozi Falo ne more vršiti. Čiščenje (bagranje) se bo potem nadaljevalo, toda delo bo razdeljeno tako, da ostaneta 4 tedne dva določena dneva tedna prosta, dočim bodo ostali rezervirani za trebljenje (bagranje). Ta dneva bo Elektrarna Fala pravočasno objavila. Vsekakor pa bo podjetje zastavilo vse svoje razpoložljive moči, da se splavnica z neprekinjenim delom čimprej očisti.

**Zanimanje za Radio Ljubljana v Novi Zelandiji.** Da se naša kukavica daleč čuje, smo posneli iz sporočila, ki nam ga je poslal pred letom dni neki radioamater iz Ognjene zemlje (Južna Amerika). Rekord je pa dosegla naša postaja te dni, ko nam je sporočil gospod R. Bani iz Whangamomona Jaranaki v Novi Zelandiji (Avstraliji), da je bil prijetno iznenaden, ko je dne 11. avgusta t. l. na svojem štiričevnem aparatu poslušal Ljubljano, in sicer ves njen večerni program od 18.30 dalje do konca. Omenjeni gospod nas je prosil, naj mu dostavimo nekaj slik naše postaje. Tej želji bomo seveda z veseljem ugodili, saj nam je njegovo pismo nov dokaz, da zamorejo premostiti valovi, ki jih oddaja naša postaja, ogromno razdaljo okoli 23.000 km z lahkoto in ne da bi utrpela jakost in čistost oddajanja kakršnokoli škodo. Opisani novi rekord naše postaje nas navdaja s ponosom, hkrati pa tudi z željo, naj bi glasovi naše postaje čimprej zadoneli vprvo ne samo v Mariboru, temveč naj bi bili nemoteno slišni po vsem ozemlju ob in preko severno-jugozapada naših mej, kjer prebiva naš živeli. Novi naročniki na plan! Novi zainteresenti za Maribor, javite se!

**Grajski kino.** Od danes dalje vesela, smehapolna vojaška humoreska: »Na povelje, gospod narednik«. Ralph Artur Roberts, Ida Wüst, Albert Paulig in Margot Walter igrajo glavne vloge.

**Kino Union.** Od danes dalje najnovejša opereta »Amor na vrvi« z dražestno Magdo Schneiderjevo, šarmantnim Wolfom Albachom Rettyjem, Ottom Walburgom in Ido Wüstovo. Izredno uspehi veseli film, poln sijajnih in zabavnih dovtipov.

## Narodno gledališče

### REPERTOAR.

Nedelja, 1. oktobra ob 20. uri: »Gospodje Glembajevi«. Otvoritvena predstava.  
Ponedeljek, 2. oktobra: Zaprt.  
Torek, 3. oktobra ob 20. uri: »Roksi«. Premiera. Red B.

### Iz mariborskega gledališča.

Novi abonenti se še vedno sprejemajo pri gledališki blagajni. Za malenkostno ceno, ki se plačuje v sedmih mesečnih obrokih prejme abonent 20 predstav (12 dramskih in 8 glasbenih), povprečno tri predstave na mesec.

Otvoritvena predstava bo v nedeljo, 1. oktobra ob 20. uri. Uprizorili bodo »Gospodje Glembajevi«, dramo hrvatskega pisatelja Miroslava Krleža, ki je eden najmarkantnejših predstavnikov sodobne jug. književnosti ter je prav z omenjeno dramo dosegel na vseh jugoslovanskih in tujih odrih ogromen uspeh. Režira dr. Branko Gavella kot gost, nastopijo Kraljeva, Starčeva, Grom, Skrbinšek, Daneš, Nakrst, P. Kovič, Furijan, Harastovič in Blaž.

Druga premiera bo v torek, 3. oktobra za red B. Uprizorili bodo izredno zabavno veseligr »Roksi«, ki na duhovit način obravnava problem moderne Pepelke ter jo predvaja povsod z velikim uspehom. Režira gl. režiser J. Kovič, nastopijo Kraljeva, Zakrajškova, Starčeva, Savinova, J. Kovič, Nakrst in Furijan.

Otvoritev dramske šole bo v nedeljo, 1. oktobra ob 10. uri dopoldne v mali dvorani kazinskega poslopja (v gledališču). Priglasje se ta dan lahko še novinci. Spored predavanj bo obsegal vsa vprašanja, tičeča se gledališke kulture od početka do najnovejše dobe. Pouk bo teoretičen in praktičen in sicer vsako nedeljo od 9.—13. ure. Šolo vodi glavni režiser Jože Kovič.

Pri apnenju arterij v možganih in srca dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenjaki na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih z »Franz Josefovo« vodo najboljše uspehe pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Krajevni odbor Rdečega križa v Koških priredi 1. oktobra vinsko trgatvo v gostilni Welle.

Rekord? Gospodična Vera Kautznerjeva, železniška uradnica je prejela te dni razglednico iz Beograda, ki je bila oddana v poštni nabiralnik v Indiji dne 12. VI. 1924. Razglednica je opremljena s poštnim žigom Indija 13. VI. 1924, Maribor 13. VII. 1927, dostavljena je pa bila dne 15. IX. 1933. Romala je potemtakem iz Indije do Maribora 3 leta, iz mariborske pošte v Krčevino pa nadaljnih 6 let. Ker pa danes niso več veljavne znamke, s katerimi je bila razglednica pravilno odpravljena 1. 1924, je poštna uprava zaračunala pri dostavi dvojno (kazensko) pristojbino Din 1.50. Tudi rekord!

Sejem za živino. Na sejmu 26. t. m. so prignali 777 glav živine, in sicer 11 konjev, 16 bikov, 265 volov, 477 krav in 8 telet. Kupčija je bila dobra in je bilo prodanih 406 glav, od teh 12 glav za izvoz v Italijo. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 3.75 do 4.25; poldebili voli 2.50 do 2.75; voli za rejo 2.75 do 3.25; bikji za klanje 2.50 do 3.75; klavne krave debele 2.25 do 3.50; ple-menske 1.75 do 2.75; krave za klobasarie 1.75 do 2; molzne krave 3 do 3.25; breje krave 3 do 3.25; mlada živina 3.50 do 4; teleta 5.50 do 6.50. Cene mesa so bile naslednje: volovsko meso prve vrste 10 do 12, druge vrste 8 do 10; meso bikov, krav in telic 5 do 7; teletina prve vrste 10 do 14, druge vrste 8 do 10; sveža svinjina 10 do 16 Din.

Današnji ribji trg je bil dobro založen. Prodajali so: sardelice po 14 Din, skuše po 24 Din, cikle po 26 Din, aziale po 28 Din kilogram.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 12.1 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 11.6 stopinj C; barometer je kazal pri 16.6 stopinjah 741.8, reduciran na ničlo pa 739.8; relativna vlaga 96; vreme je tiho in solčno.

## Bilanca letošnje kopalne sezone na Mariborskem otoku

Mariborski otok je postal tujsko-prometna točka. Število kopalcev je v letošnji sezoni padlo, vendar je relativen obisk znatno narasel. Novi načrti. Nov most.

Ravnateljstvo mariborskih mestnih podletij je imelo preteklo sredo zvečer svojo sejo, na kateri je bilo med drugim podano tudi poročilo o letošnji kopalni sezoni. Iz poročila je razvidno, da je bila letošnja kopalna sezona zelo slaba, da je bil obisk v maju, juniju in septembru malenkosten in da sta prišla v sezoni vpoštev le julij in avgust.

Tako je meseca maja obiskalo Mariborski otok 1.117 oseb, junija 4.790, julija 20.759, avgusta 24.557, septembra pa 1.461. Vštevši mesečne stalne vstopnice in obisk raznih društev, je znašalo skupno število kopalcev v letošnji sezoni 53.394.

Število »efektivnih kopalnih dni« je bilo, kakor je iz gorenjih števil razvidno, prav malenkostno. Temu je bilo krivo slabo in hladno letošnje poletje, v katerem je bilo le malo dni, v katerih so ljudje pohiteli v večjem številu na Mariborski otok. Da je bila letošnja kopalna sezona prav slaba, nam povedo tudi številke obiska iz prejšnjih let. Prvo leto po otvoritvi je Mariborski otok obiskalo 71.000 oseb. Leta 1931. 57.000, leta 1932., ko so se tarife znižale, pa je obiskalo Mariborski otok 87.000 kopalcev. Čeprav je v letošnji kopalni sezoni število kopalcev padlo, vendar je narasel relativen obisk. Ob lepih dnevih je bila kapaciteta kopalnišča popolnoma izrabljena.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da so režijski stroški z vsakim letom manjši, čeprav uprava kopalnišča skrbi na vse možne načine, da bi zadovoljila še najbolj razvajenega gosta. Mariborski otok je letos postal privlačna tujsko-prometna točka, kar je razvidno iz tega, da ga je v letošnji sezoni obiskalo precejšnje število tujcev. Tujci so si izbrali naš otok

kot letoviški kraj. Iz tega razloga bo ravnateljstvo MP v bodoče razvilo učinkovito reklamo vsepovsod, da bi na ta način seznanilo tudi tujino z našim otokom, na katerega je lahko po pravici ponosen ves Maribor.

Zanimiv je prav tako diagram avtobusne frekvenca, iz katerega je razvidno, da so mestni avtobusi prevozili iz mesta na Mariborski otok prvo leto 105.000 oseb, leta 1932. 140.000, leta 1933. pa 102.000. Če bi bilo letošnje poletje ugodno, bi letošnja avtobusna frekvenca daleko presegala lansko. Tudi se je avtobusni promet razvijal letos v popolno zadovoljstvo kopalcev in gostov, ki so iskali razvedrila na otoku.

Velike pridobitve moramo zabeležiti od otvoritve. Že prejšnja uprava si je mnogo prizadevala, da bi izpopolnila kopalnišče. Odkar pa spada uprava kopalnišča pod mestna podjetja, se je pričelo intenzivno delovati za spopolnitev tega in onega. Ravnateljstvo MP je na seji sprejelo razne predloge, ki jih bo realiziralo že v prihodnji kopalni sezoni. Tako na pr. se bo povečalo število ležišč, zgradil se bo dohod na tribuno z notranje strani, uredile se bodo nove sportne naprave, otok bo dobil javno avtomatsko telefonsko govornico itd.

Ravnateljstvo pa je razpravljalo tudi o gradnji novega mostu na otok, ker je starega ob povodnji odnesla Drava. Pogajanja z raznimi podjetniki so v teku in se sestavljajo projekti, po katerih bo ravnateljstvo zgradilo stalen most, ki bo dograjen že prihodnjo pomlad. Zaenkrat mu dela velike skrbi samo še finančna stran, ker nima trenutno nobenih denarnih sredstev na razpolago.

mishi napram domačemu občinstvu. Ta namen je nastop slivniškega Sokola za letos v polni meri dosegel.

Nastop je otvoril impozanten spreved, ki je šel s postaje v Slivnico do spomenika padlih vojakov. Tu je položil br. Mejovšek venec ter počastil spomin padlih junakov s kratkim govorom, nakar je krenil spreved na čedno okrašeno telovadišče. Br. Čiček je v kratkem nagovoru pozdravil oba zastopnika mariborske župe, prof. br. Struno ter župnega podnačelnika br. Hočevarja, celotno došlo občinstvo ter dospelo članstvo okoliških društev. Podal je nato besedo prof. br. Struni, ki je v krasnem govoru razložil navzočim cilje Sokolstva. Nato so sledile posamezne točke sporeda.

Nastopili so vsi oddelki s prostimi vajami, ki so bile izvedene v splošnem skladno. Moška deca je izvedla tudi nekaj lepih točk parterne gimnastike. Zlasti mnogoštevilno e nastopila moška in ženska deca društva Sv. Marijeta - Št.

pravilom izumetničenja.

Pot do gospoda predsednika ju je vodila čez železniški tir. Franjo v svoji zamišljenosti niti ni opazil, da je njegova zaročenka zaostala. Šele po nekaj korakih se je ozrl in opazil, da je Olga obšla na železniškem tiru in vlačila desno nogo iz tračnic. Imela je to smolo, da se ji je pri prehodu zataknila peta in si sama ni mogla pomagati iz strašne zadrege. Franjo je naglo priskočil na pomoč in poskušal razvozljati salamski problem. Toda nič ni pomagalo...

Udarci signalnega zvonca so naznanjali prihod lokomotive. Z vso svojo avtoriteto je moral nastopiti Franjo, da je ustavil stroj. Strojevodja je kričal in kričal z rokami kakor obseden. Na kraju nesreče so se jeli zbirati ljudje in slišati je bilo marsikatero škodoželjno opazko. Franjo je rdel od sramu. Mislil si je, tak škandal, in predsednik čaka z večerjo. Med tem je prispel stražnik in skušal pomagati.

Ni šlo in ni šlo.

»Sezujite čevlji gospodična!« se je zadržal stražnik. »Promet ne sme biti oviran.«

»Kaj vendar mislite? Bosa ne morem

Janž; skladnost izvajanja je navzoče občinstvo zadivila. Orodna telovadba na bradlji je bila prav dobra; žalibog je bilo premalo telovadcev. Nastop domačih naraščajnic s »Srbijanko«, hoškega članstva z delno »Češko besedo« ter raških članic s plesom z venčki je ugajal. Sledila je zadnja in najboljša točka »Morje adriajnsko«, ki je zaključila nastop, nakar se je razvila veselica, ki je trajala pozno v noč.

## Sport

**Ljubljanska Ilirija ostane v prvem razredu!** Jugoslovanska nogometna zveza je na svoji zadnji seji razpravljala o protestu ljubljanske Ilirije proti uvrstitvi v drugi razred. Upravni odbor JNS je odredil, da bo Ilirija ostala v prvem razredu, in sicer zaradi tega, ker je LNP povisal število prvorazrednih klubov od 5 na 7. Ker sta prišla v prvi razred dva drugorazredna kluba namesto enega, ostane tudi Ilirija v prvem razredu.

**Nogometni prvak Slovenije v Varaždinu.** ISSK Maribor gostuje v nedeljo 1. oktobra v Varaždinu, kjer bo odigral proti tamkajšnji »Slaviji« prijateljsko tekmo.

**Drugi pohorski tek.** SSK Maraton priredi v nedeljo 15. oktobra pohorski tek za poedince in moštva na progi Ruška koča - Razgledni stolp - Pohorski dom. Proga je dolga okrog 7 km. Pravico do tekmovanja imajo verificirani člani lehkotletskih in zimskosportnih odsekov klubov, vključenih v JLAS in JZSS. Prijave je poslali do 9. oktobra na naslov: C. Grešak, Gosposka ulica 23 (Spodnještajerska ljudska posojilnica).

**Najboljše teniške igralke sveta.** Francoski novinar Pierre Gillon je sestavil listo najboljših teniških igralk sveta, ki izgleda takole: 1. ga. Wills-Moody (USA), 2. gdč. Jacobs (USA), 3. gdč. Round (Anglija), 4. gdč. Scriven (Anglija), 5. ga. Mathieu (Francija), 6. gdč. Krähwinkel (Nemčija), 7. gdč. Palfrey (USA), 8. gdč. Nuthall (Anglija), 9. gdč. Payot (Švica) in 10. ga. Henrotin (Francija).

**Izključitev iz ISSK Maribora.** Upravni odbor ISSK Maribora je na svoji sinočni seji izključil člana nogometnega odseka Mirka Gomolja zaradi nediscipliniranega obnašanja. Stroga kazen je bila potrebna, da se ohrani sportna disciplina. Ta ukrep naj bo v opomin onim, ki se nočejo pokoriti odredbam vodstva.

**Medklubski odbor LNP, službeno.** Prvenstvena tekma SK Panonija: SK Svoboda, določena za nedeljo 1. oktobra, se preloži na poznejši termin.

**ISSK Maribor, nogometni odsek.** V nedeljo 1. oktobra potuje prvo moštvo z vlakom ob 11.50 v Varaždin. Moštvo bo nastopilo v sledeči postavi: Zelan, Duško, Ako, Priveršek, Domicelj, Kukanja, Starc, Ogrizek, Konič, Borovka, Jurgec, rezerva Kokot. Pojni spremljevalec g. Tomažič. Igralci naj pravočasno dvignejo opremo. Igralec, ki bi bil iz tehtnih razlogov zadržan, ima javiti svoj zadržek drevi ob 20. načelniku na sestanku, ki bo v posebni sobi hotela »Orel«. Načelnik.

## Byrdova ekspedicija v Antarktiko

V kraje, ki jih pokriva večni sneg in led.

Poročali smo, da se je Byrdova ekspedicija podala na južni tečaj. Ekspedicija bo po vsej priliki trajala dve leti.

Evelyn Byrd bo dosegel v oktobru starost 45 let. Marsikomu se bo čudno zdelo, da ima človek v teh letih toliko energije za ta nevaren in naporen podvig. Pred sedmimi leti si je Byrd pridobil svetovno slavo, ko je skupno z Benetom preletel z letalom severni tečaj. Ko sta leta 1927. Lindbergh in Chamberlain preletela ocean, Byrd tako dolgo ni našel miru, dokler ni tudi on preletel velike luže. Svojo prvo ekspedicijo na južni tečaj je pokrenil Byrd že leta 1929. Iz Nove Zelandije je krenil s svojo ekspedicijo v smeri proti velikemu ledenemu zidu. Okrog Božiča, tam je bilo takrat poletje, se je ekspedicija približala ledenim velikanom. Tu je Byrd prezimil in se podal na pot preko Zemlje kralja Edvarda, kjer je odkril več otokov s 14 visokimi gorami.

Leta 1929. pa se mu je posrečilo preleteti južni tečaj. Pol ure je krožil nad tečajem in je moral na povratku preleteti preko 4000 m visoke ledenike. Po Byrdovi ugotovitvi je na južnem tečaju velika visoka ravan, ki jo zapirajo podeleni bregovi. Kot najvažnejši rezultat svoje ekspedicije je smatral Byrd odkritje nove zemlje, ki leži vzhodno od tečaja in ki je v zvezi z omenjeno visoko ravnanjo. Byrd je dal tej zemlji ime »Maria Byrd«. V teh krajih prevladuje ledena doba, ki je bila pred 30.000 leti v Evropi. Byrd je edini, ki je preletel oba tečaja. Amundsen je preletel severni tečaj, toda na južnega se je podal z ladjo.

Pred odhodom so Byrdu njegovi najbližji prijatelji in znanci želeli vso srečo. On pa je hladno in rezervirano sprejel njihove želje ter krenil na dolgo pot, poln velikih načrtov.

## Premagana kobra

V Kalkuto je pripeljal na vozu letošnje poletje neki domačin takozvano kraljevsko kobra, dolgo okrog 4 m in debelo okrog 90 cm, ki ga je napadla, a jo je po težkem boju premagal. Domačin je dramatično opisal svojo pustolovščino. Podal se je v džunglo in se spodtaknil na živali, ki je izprva ni spoznal. Ko pa je kobra dvignila glavo, se je zavedal vskaki nevarnosti je bil. Planil je na kačo, jo stisnil okrog vratu in se z nadčloveško močjo boril z njo. Kraljevska kobra je že zelo redka kača in je vodstvu zoološkega vrta, kateremu je domačin poklonil premaganko, zelo žal, da je poginila.

## Srečna rodbina.

V Lyonu je pred kratkim neka družina obhajala redek jubilej. Bivši pekovski mojster Vyaney je obhajal s svojo ženo zlato poroko, njegov sin pa istega dne srebrno poroko. Oba para sta še žilava in zdrava in pričakujeta, da bosta obhajala še diamantno in zlato poroko.

spoda predsednika, ki ga je zelo rada videla...

Drugi dan je Olga dobila pismo. V njem ji je Franjo navajal neke odnose med redom in moralom, potem neko 100odstotno žensko površnost, ki se vedno bridko maščuje. Svojega zadržega pobega pa ni omenil.

Franjo in Olga sta poročena, in njun zakon je celo srečen, kar je dandanes redek primer. Ob vsaki priliki pa prime se Franjo svoji Olgi nove nogavice s pripombo... Toda ona ga ljubeznjivo zavrne. »Revček, ti bi si za take primere lahko kupil malo več korajže!«

## Knjiga iz suhega zlata.

Ameriški milijonar Underbrite, ki je pred 3 leti umrl, je zapustil veliko knjižnico, v kateri je bilo mnogo redkih knjig. Ko so pregledovali njegovo zapuščino nje govi sorodniki, ki so jo bili primorani zaradi finančnih težkoč prodati, so našli zelo zanimive knjige ogromne vrednosti. Tako je bila med knjigami tudi ena, ki je obsegala 60 listov iz suhega zlata. To knjigo je bil leta 1876 poklonil neki indijski maharadža, ko se je mudil v Ameriki, svojemu prijatelju, ki jo je prodal milijonarij Underbriteju.

## Sokolstvo

### Nastop Sokola v Slivnici

Dne 3. t. m. je imelo Sokolsko društvo Slivnica svoj telovadni nastop, ki je moral vsakega podeželskega prijatelja Sokolstva po celotnem vtisu vseskozi zadovoljiti, četudi je bilo pri izvedbi posameznih točk mogoče kaj grajati. Je pa razumljivo, da ne more malo podeželsko društvo, boreče se še vedno tako glede članstva ko glede materialnih sredstev za svoj obstanek, nuditi tistega, ko dobro fundirana in močna mestna društva, ki imajo vadiateljev in telovadcev na izbero. Mnogo teh najboljših moči pa poteka tudi iz podeželskih društev, ki so jim dala pobudo za nadaljnje izvežbanje v sokolskem delu. To pa je prav namen takih nastopov; dan nastopa je sokolski praznik za dotičen kraj, je pobuda telovadcem, da ne izgubljajo telovadbe ter najboljše propagandno sredstvo sokolske

## Prometna ovira

Moj prijatelj Franjo je bil povabljen na večerjo k gospodu predsedniku nekega uglednega mariborskega društva. S seboj je vzel tudi svojo zaročenko Olgo. Olga je bila lepa in nežna, kakor so pač danes vse mlade gospodične.

Gospodična Olga je imela ves dan posla z večerno toaleto. Nepraktični in teoretični Franjo si nikdar ni dal dopovedati, da se za take priložnostne večerje ne da toaleta urediti kar v petih minutah in da moderna dama potrebuje marsikaj. Kakor rečeno, je gospodična Olga uporabila vsa moderna sredstva za doseg zunanje lepote.

Franjo je postajal nestrpen. Da ne bi z Olgo zamudila večerje, je bil na čudovit način kavalirski, tak kavalir, da je Olgi pomagal obleči jopico, kar sicer ni bila njegova navada. V nekaj trenutkih nato sta odhitela po stopnicah ter z dolгими koraki merila ulice. Franjo se je mimogrede ogledoval v izložbenih šipah, če mu ofi c i e l n i k r o j d o b r o p r i s t o j a . T u d i O l g a s e j e h o t e l a v e č k r a t p r e p r i č a t i , č e v z a d o s t n i m e r i u s t r e ž a v s e m

Maribor, 29. IX. 1933.

# OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Nismo pač pričakovali,« je odgovoril Jafis, »da je vlada tako dobro oborožena. Nikomur se niti sanjalo ni, da ima tako orožje. Sedaj vidim, da bomo morali biti bolj previdni, kakor smo bili doslej. Predvsem moramo paziti, da ne izgubimo nikogar. Naša oborožena četa je napram oni, s katero razpolaga vlada, sicer neznatna, vendar sem prepričan, da bo naš uspeh v Tatalisovem dvorcu vplival na vladne stražnike tako porazno, da se ne bodo hoteli resno upirati. Nevarnejši bodo častniki. Tatalisov dvorec so nam prepustili brez večje obrambe, zato da bi mogli čimbolj utrditi palače ministrstev in predsedstva. Bojim se, da napad na zunanje ministrstvo ne bo tako lahek, še bolj se pa bojim, da bo vlada prešla v ofenzivo še preden bomo dovolj pripravljeni za uspešno obrambo.«

»Strinjam se s teboj,« je odgovoril Doljan. »Biti moramo skrajno previdni in nagli. Sicer pa se ničesar ne bojim. Upor, ki smo ga razvneli, moramo nadaljevati, pa naj zmagamo ali propademo!«

Na ulici pred dvorcem so še vedno ležali otrpnjeni napadalci in stražniki. Nikomur ni padlo na pamet, da bi jih odstranil. Šele Doljan se je spomnil te dolžnosti in izdal kratko povelje, naj jih

spravijo v zavzeti dvorec in položijo v postelje, dokler si ne opomorejo in se zopet zavejo. Množica ljudi, moških in žensk, je planila k otrpnencem, jih dvignila na ramena in odnesla v dvorec, obenem pa se je razkropila tudi po sobah in pričela pleniti. V nekaj minutah je odnesla vse, kar se je sploh dalo odnesti in je bilo kakorkoli uporabljivo. Revolucija se je razživila...

II.

Ko se je senator Tatalis spustil v dvigalu do podzemnega vozila, da bi se odpeljal v svoje ministrstvo, je opazil, da ne funkcionira. Napeljava, ki je vodila iz tajne predsedstvene centrale za energijo v zunanje ministrstvo in v Tatalisov dvorec, je bila pokvarjena. Ker je uporniki niso pokvarili, se je menda to zgodilo samo po sebi, kajti potekla so bila že dolga leta, ne da bi se bil kdo poslužil teh naprav, ki so bile namenjene le za primer sile. Takega primera v zadnjem času pa nikoli ni bilo. Sprva je skušal spraviti vozilo v tek s pritiskanjem na razne vzvode, ko je pa opazil, da se ne, da nič stori, je obupan obstal in se prijel za glavo. Tedaj sta prispela za njim oba višja stražnika, ki sta prav tako zamam skušala popraviti napeljavo.

»Kaj naj storim? Kaj naj storim?« je tatal Tatalis in begal semtertje po majhnem zatohlem prostoru.

»Po cesti ni mogoče priti do vašega ministrstva,« je dejal eden stražnikov. »Kaj bi bilo, če bi odšli peš po rovu?«

Ne da bi odgovoril, je Tatalis z enim samim sunkom premaknil vozilo in se podal v rov. Bil je tako nizek, da je bilo mogoče hoditi po njem le s sklonjeno glavo in upognjenimi pleči. Kljub temu je senator skoraj bežal, da sta ga stražnika komaj dohajala. Dasi sta razsvetljevala hodnik z malo svetilko, sta se vendar zaletavala v strop in v stene ter sta se nekajkrat zadela tudi ob tračnice vozila in se prekučnila. Pot po tem podzemskem hodniku sicer ni bila dolga, vendar je trajalo precej časa, preden so premagali vse ovire in dospeli do dvigala, ki bi jih bilo moralo dvigniti v palačo ministrstva, toda tudi to je bilo neuporabno. Tako je bil Tatalis s stražnikoma zaprt v podzemlju, ne da bi se bili mogli rešiti. Iz kočljivega položaja jim je pomagalo naposled čisto golo naključje. Nekdo iz ministrstva je hotel očitno poizkusiti pobeg v palačo predsedstva in je zato uporabil za premikanje dvigala energije hišne centrale. Ker je Tatalis s stražnikoma stal že v kabini, ko je neznanec vključil tok, ju je dvigalo tako samo dvignilo do pritličja.

Tatalis je prvi odprl vrata in planil na hodnik, ne da bi se bil brigal za človeka, ki je stal pred vhomom v dvigalo in je bil očitno tisti, ki ga je nehoti rešil iz mučnega položaja. Bežal je po

stopnicah v svoj kabinet, kjer je našel Nubisa, več drugih uradnikov in častnikov ter Morajo. Ko je planil v sobo ves zamazan in opraskan, so vsi planili proti njemu in ga obkolili.

»Kaj se ti je zgodilo?« je vzkliknila Moraja ter se mu ovila okrog vratu.

»Nič,« je odgovoril Tatalis. »Prišel sem iz predsedstva peš po rovu podzemnega vozila; toda to je postranskega pomena, sedaj ni čas za to. Kako je z dvorcem?«

»Zapustiti smo ga morali,« je hitela pripovedovat Moraja. »Uporniki, katere vodita Doljan in Jafis, so nas napadli in premagali naše stražnike.«

»Premagali? Kako? Saj to ni mogoče!« je vzkliknil Tatalis.

»Zalibog,« je dejala Moraja. »Zgodilo se je točno tako, kakor sem povedala. Prve napadalce so naši stražniki otrpnili, Doljan in Jafis sta pa bila nepremagljiva. Morala sta biti opremljena z izločnimi aparati. Posrečilo se jima je iztrgati orožje našim stražnikom pri vratih. To orožje sta potem uporabila proti četvorici, ki sem jo poslala na cesto, da ju zgrabi. Padli so, ker v zmedu nihče ni mislil na to, da bi jih bil kdo opremil z izolacijo. Ta prvi uspeh vstavev je našo obrambo tako zbežal, da je popolnoma odpovedala. Nihče se ni hotel več boriti, vdali so se. Tedaj sem spoznala, da je dvorec izgubljen ter sem se s častnikom Sarisom umeknila sem v ministrstvo. To se je zgodilo pravkar.«

»In kaj se je zgodilo s stražniki?« je vzkliknil Tatalis vidno razburjen.

Tudi se je Annie Besantova strinjala z mnogimi njegovimi političnimi zahtevami.

V svetovni vojni je bila Annie osumljena špionaže od angleške vlade in je bila leta 1917 aretirana. Ta aretacija je vzbudila pri vseh, ki so jo poznali, ogorčenje, ker je bilo splošno znano, da je Besantova odkrito in čestokrat nastopila proti Viljemovi Nemčiji. Njena intervencija je še samo povečala njeno popularnost. V mnogih krajih so bile prirejene velike demonstracije in so demonstranti odločno zahtevali, da se osvobodijo, kar je končno angleška vlada tudi storila.

Najbolj pa se je za Annie Besantovo navduševala Indija, ki jo je izvolila tudi za predsednico nacionalnega kongresa. Ko pa je nacionalni pokret v Indiji postal vedno bolj nevaren Angliji, je Annie prekinila z njim vse odnose. To je storila po idejnem sporu z Gandhijem.

Leta 1926 pa je Annie proglasila Krišnamurtija za novega mesijo. Njegovi verniki se shajajo vsako leto na velikem taboru v Holandiji, Indiji in v Kaliforniji. Leta 1927 je potovala Besantova na tabor na Holandsko s svojim avionom iz Indije. Kljub visoki starosti je bivala pod šotorom kot drugi udeleženci in zopet z aeroplanom odletela v Indijo. Annie Besantova je često poudarjala, da se bo v duhu znanosti o selitvi duš ponovno rodil novi mesija, ki bo odrešil grešni svet.

Tudi se je Annie Besantova navdušena zagovornica svetovnega miru. Potegovala se je najodločnejše za enakopravnost vseh plemen in je prav radi tega našla na svoji življenjski poti veliko število iskrenih prijateljev, ki so jo zelo spoštovali. Zelo rano je Annie prenesla težišče svojega delovanja v Indijo. Leta 1898 se je nastanila v Benaresu, kjer je ustanovila »Central Hindu College«, iz katerega se je pozneje razvilo vseučilišče in znanj indijski nacionalni kongres. Dočim je nacionalni kongres iz početka razpravljal samo o verskih vprašanjih, se je pozneje lotil tudi političnih zadev.

## Smrt slavne teozofinje Annie Besantove

IZ ŽIVLJENJA ŽENSKE, O KATERI JE GOVORIL VES SVET.

Pred dnevi smo poročali, da je v Madrasu umrla znana predstavnica teozofskega pokreta, 86letna Annie Besantova. Z njo je legla v grob markantna osebnost današnje dobe. Evropska javnost je imela priliko večkrat poslušati predavanja te stare teozofinje, ki je bila vselej in vsikdar od vseh poslušalcev najmlajša. Zadnje čase je bivala stalno v Indiji, kjer jo je pokosila bela smrt.

Annie Besantova je bila rojena kot hčerka zdravnika Williama Woodsa leta 1847. Ker so ji roditelji zgodaj umrli, jo je prevzela v vzgojo njena teta, ki jo je vzgojila v pravem protestantskem duhu. Ko je bila Annie stara 20 let, se je poročila z angleškim svečnikom Frankom Besantom. Kot poročena žena se je pričela vedno bolj oddaljevati cerkvenemu ritualu, toda na cerkev ni popolnoma pozabila.

Njen zakon ni bil srečen in se je po 6. letih zakonskega življenja ločila ter prestopila v tabor svobodomiselncev. Na njo so zlasti vplivala Büchnerjeva in Häcklova dela. Ta vpliv pa se je pri njej poznal še pozneje, ko se je docela ločila od materializma. Tudi Nemeč Schopenhauer je zelo vplival na njeno mišljenje. Kot članica znanega londonskega

ga društva »Fabijevcev« in pristašinja socialne demokratske federacije, se je priključila idejni smeri teozofov. Mistična Rusinja Blavatska pa je dala njenemu življenju novo in odločno smer. Annie Besantova se je popolnoma posvetila teozofskemu društvu in po njege nalogi prepotovala vse dele sveta. Bila je brez doma in vedno na potovanju.

Annie Besantova je preživela polovico svojega življenja v spalnih vozovih, na avionih in na ladjah. Čestokrat je imela na dan 3 do 4 predavanja. Poleg tega pa je napisala nad 50 knjig in brošur s peresom, ker ni mogla pronesiti regljanja pisalnega stroja. Zvesta svojim nazorom Annie ni uživala mesa in ne rib. Tudi ni nikdar nosila čevljev iz usnja. Bila je prepričana pristašica nenasilja in je vsako nasilje smatrala za smrtni greh, ki ga bo treba v bodočem življenju brdko objokovati. Svoje energije pa ni črpala samo iz vegetarijanskega načina svojega življenja, marveč tudi iz okolnosti, da ni nikdar kadila in nikdar uživala alkoholnih pijač.

Leta 1909 se je Annie Besantova mudila v glavnem štabu teozofov v Adyarju pri Madrasu na vzhodni obali Prednje Indije. Ob tej priliki ji je pisal neki

indijski brahman in jo prosil v pismu, če jo sme obiskati s svojima sinovoma, ki sta ostala brez matere. Že na prvi pogled je Annie dobila vtis, ko je gledala starejšega dečka, ki je bil star takrat 9 let in mu je bilo ime Krišnamurti, da bo on bodoči mesija ljudstva. V njem kot človeku bi moral biti poseben ustvaritelj sveta.

Krišnamurti je kot 10 leten deček, kljub temu, da ni znal dobro angleški, napisal knjigo »O učiteljevih nogah«. Redno in marljivo je vsako jutro zabeleževal svoje misli, ki so se mu rodile ponoči, ko je njegovo telo počivalo; a duh je plaval v daljavah. Leta 1911 je osnoval Krišnamurti »Red zvezde«, ki je leta 1927, ko je bil na vrhuncu svoje slave, štel 35.000 članov, od katerih je bila polovica pripadnikov teozofskega pokreta.

Tudi je bila Annie Besantova navdušena zagovornica svetovnega miru. Potegovala se je najodločnejše za enakopravnost vseh plemen in je prav radi tega našla na svoji življenjski poti veliko število iskrenih prijateljev, ki so jo zelo spoštovali. Zelo rano je Annie prenesla težišče svojega delovanja v Indijo. Leta 1898 se je nastanila v Benaresu, kjer je ustanovila »Central Hindu College«, iz katerega se je pozneje razvilo vseučilišče in znanj indijski nacionalni kongres. Dočim je nacionalni kongres iz početka razpravljal samo o verskih vprašanjih, se je pozneje lotil tudi političnih zadev.

## Mali oglasi

### Razno

**SEMENSKO PŠENICO.** rž, ječmen od semenogojke postaje Beltinci, ter ozimno grahoro ima na zalogi za svoje člane Kmetijska družba, Maribor, Meljska cesta 12. 3621

**REVEN ABSOLVENT** moškega učiteljskega išče v Mariboru kjerkoli in kakoršnokoli zaposlitev. Naslov naj pustijo interesi v upravi lista. 6020

**JOS. TICHY IN DRUG.** Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor, Slovenska ul. 16. tel. 27-56. proizvajajo elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

### SPALNE

in jedilne sobe, šperane, iz kavkaškega orehovega lesa, politirane ter kuhinje in spalnice iz mehkega lesa, preplekane, po ugodni ceni prodam. Mizarstvo, Aleksandrova cesta 48. 2460

### Stanovanje

**STANOVANJE** v villi, 3-4-sobno, solнечно, z vsem komfortom, se odda. Naslov v upravi. 3668

### Soba odda

**OPREMLJENO SOBO.** veliko, solнечно, parketirano, v I. nadstropju, oddam s 1. oktobrom. Magdalenka ulica 16. 3670

**OPREMLJENO SOBO** s posebnim vhomom, oddam. Aleksandrova cesta 17. I. vrata 4. 3664

**OPREMLJENO SOBO.** solнечно, oddam takoj. Tattenbachova ulica 16, II., vrata 12. 3663

**OPREMLJENO SOBO** oddam. Aleksandrova cesta 17, dvorišče, I. nadstr. 3665

**OPREMLJENO SOBO** s kopalnico, solнечно, oddam s 1. oktobrom. Strossmajerjeva ul. 8, II. 3660

**PRAZNO SOBO** oddam na Teznu. Prešernova ulica 5. 3659

**SOBO PRI PARKU.** izredno lepo in okusno opremljeno, zračno, z elektr. razsvetljavo, posebnim vhomom, se odda s 1. okt. eni ali dve-ma solidnima osebama. Vprašati: Vrazova ul. št. 6, pritl. levo. 6020

**LEPO, ČISTO, PARKETIRANO SOBO** z vso oskrbo ali brez, oddam. Sodna ulica 30, II., desno. 3654

**OPREMLJENO SOBO.** lepo, s posebnim vhomom, oddam z ali brez preskrbe. Jančičeva ulica 3, Tomšičev drevored. 3571

**LEPO OPREMLJENO,** zračno sobo z električno razsvetljavo, z uporabo kopalnice, oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi lista. 6017

### Posest

**HIŠE PRI MARIBORU** za 16.000, 25.000, 30.000 Din itd., prodaja Posredovalnica Maribor, Franciskanska ulica 21. 3685

### Prodaj

**NA PRODAJ LEPA HIŠA.** 4 sobe, klet, svinjski hlevi, lep vrt, v Račah št. 66, 10 minut od kolodvora, Kdor hoče kupiti, naj si ogleda na licu mesta. Prodaja bo, dne 6. oktobra pri sodišču, soba 27, v Mariboru. 3671

**HIŠA Z VRTOM** na prodaj. Polovico dam na hran, knjižico. Krčevina, Ribniško selo št. 6-a. 3667

**TRICETRTINSKE GOSLI** prodam. Rajčeva ulica 13. 3662

### Pouk

**NEMŠČINA ZA ODRASLE.** Lahka, hitra metoda, siguran uspeh. Začetni pouk, pravopis, konverzacija. Naslov v upravi. 3646

### SOLOPETJE

poučuje Skvarča. Maistrova ulica 19, II. 3637

### Oglašujte!

### Zbor malih harmonikarjev ISSK Maribora

Začetek tečaja 1. okt. 1933

Tozadavne prijave in informacije za novince daje tajnik g. Gustin dnevno od 9.—12. ure.

Grajski kino.

## Novi sladki vinski mošt

Ravnokar je prispela prva letošnja pošiljatev izvrstnega dalmatinskega belega sladkega mošta in se dobi pri

**Povodniku, Rotovžki trg 8** kakor tudi v podružnici

**TRŽAŠKA CESTA 38, PRI DELAVSKI PEKARNI,** isto tam (v obeh gostilnah) dnevno ocvrti piščanec in pečeni kapuni po najnižjih cenah, stara dobra dalm. in štajerska vina ter razna topla in mrzla jedila. Posebnost so morske ribe.

Priporoča se GOSTILNICA.